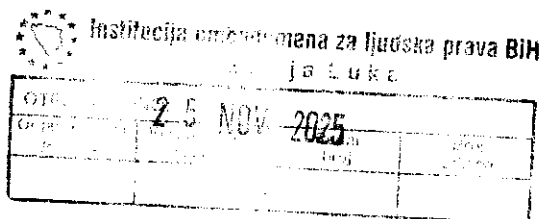

Broj: Ž-BL-05-238/25
Dana: 10. novembra 2025.

Broj preporuke: P-357/25

Rudnik uglja "Kreka" d.o.o.
Mije Keroševića Guje 1
75000 Tuzla
n/r direktora

Udruženje građana „NDNM“ Tuzla
udruzenje.ndnm@gmail.com

P R E P O R U K A

Rudniku uglja "Kreka" d.o.o.
u vezi sa žalbom Udruženja građana „NDNM“ iz Tuzle

I. UVOD

Instituciji ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija Ombudsmena), dana 31. marta 2025. godine, obratilo se Udruženje građana „NDNM“ iz Tuzle (u daljem tekstu: podnosilac žalbe).

Podnosilac žalbe kao odgovornu stranu označio je Rudnik uglja "Kreka" d.o.o. (u daljem tekstu: Rudnik).

Žalba je registrovana pod gore navedenim brojem i razmatrana je u okviru Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine¹.

II. ČINJENIČNO STANJE

Podnosilac žalbe navodi da je dana 3. marta 2025. godine Rudniku uputio zahtev za pristup informacijama, u kojem traži sljedeće informacije:

- *Koliko je javnih poziva vas rudnik objavio i proveo u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2024. godine?*

¹ „Službene novine FBiH“ br. 32/01 i 48/11

- *Koliko je primljeno radnika i na koja radna mjesta?*
- *Da li je bilo žalbi na rješenja o prijemu u radni odnos?*
- *Ko se sve žalio? (Sa napomenom da ne tražimo a niti nam trebaju podaci koji su zakonom propisani kao povjerljivi)*

Tom prilikom podnosilac žalbe dostavio je kopiju navedenog zahtjeva.

Podnosilac žalbe navodi da do danas nije primio odgovor na predmetni zahtev, te zahtjeva intervenciju Institucije Ombudsmena po ovom pitanju.

Na osnovu navoda sadržanih u žalbi, Ombudsmen Bosne i Hercegovine u dva navrata se obraćao odgovornoj strani i to po zahtjevu za izjašnjenje od dana 3. aprila 2025. godine, kao i urgencijom od dana 5. juna 2025. godine.

Nakon toga, Rudnik je dostavio izjašnjenje na navode iz žalbe broj: 01-3787/25 od 17. juna 2025. godine, u kojem, između ostalog, navodi da u uvidom u službene evidencije nije pronađen predmetni zahtjev podnosioca žalbe. Istovremeno, podnosilac žalbe je pozvan da dostavi predmetni zahtjev, uz napomenu da će o istom biti odlučeno blagovremeno.

Prepis navedenog izjašnjenja dostavljen je podnosiocu žalbe radi uvida i komentara.

U svom podnesku od 30. juna 2025. godine, podnosilac žalbe ističe da je zahtjev upućen još dana 3. marta 2025. godine, što potkrijepljuje priloženim skeniranim primjerkom podneska zahtjeva.

U okviru daljeg provođenja istražnog postupka, ombudsmeni su se ponovo obratili Rudniku dana 24. septembra 2025. godine. S obzirom na to da na navedeni akt nije dostavljen blagovremen odgovor, odgovornoj strani je upućena urgencija od 27. oktobra 2025. godine.

Aktom broj: 01-6532/25 od dana 24. oktobra 2025. godine, Rudnik je dostavio odgovor na navode iz žalbe. U navedenom odgovoru Rudnik, između ostalog, navodi da je, postupajući po predmetnom zahtjevu i cijeneći da nije raspolagao podacima o adresi, imejl-adresi ili broju telefona podnosioca žalbe kako bi istom dostavio tražene informacije, navedene podatke uputio Instituciji Ombudsmena na nadležno postupanje. Prema tome, Rudnik tražene informacije dostavlja u predmetnom aktu.

Takođe, Rudnik ističe da je u periodu od 1. januara 2023. godine do 31. decembra 2024. godine objavio ukupno pet javnih oglasa, nakon čega odgovorna strana navodi svaki pojedinačni oglas i opisuje tražene pozicije.

Elektronskom poštom od 30. aprila 2025. godine, podnosilac žalbe dostavio je traženi komentar, u kojem navodi da je iz priloženog očigledno da odgovor nije dostavljen u zakonom propisanoj formi, te da mu nije ostavljena mogućnost izjavljivanja pravnog lijeka.

III- RELEVANTNO ZAKONODAVSTVO

• MEDUNARODNI STANDARDI

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 10.

Sloboda izražavanja

Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj

članak ne spriječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

Opšta deklaracija o pravima čovjeka i građanina

Član 19.

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. To pravo obuhvata slobodu zadržavanja mišljenja bez vanjskih pritisaka te slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg sredstva javnog priopćavanja i bez obzira na granice.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

Član 19.

2. Svako ima pravo na slobodu izražavanja; to pravo obuhvata slobodu da traži, dobija i širi informacije i misli svake vrste, bez obzira na granice, bilo usmeno, pismeno, štampom ili u umjetničkoj formi, ili bilo kojim drugim sredstvom po svom izboru.

3. Vršenje prava predviđenih u stavu 2. ovog člana nosi sa sobom posebne dužnosti i odgovornosti. Zbog toga se ono može podvrgći određenim ograničenjima koja moraju biti utvrđena zakonom i biti neophodna:

- a) za poštovanje prava ili ugleda drugih lica;*
- b) za zaštitu državne sigurnosti ili javnog reda, ili javnog zdravlja ili morala*

• ZAKONODAVSTVO BIH

a) Zakon o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine

Član 4.

Pravo pristupa

Svaka fizička i pravna osoba ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da te informacije priopći. Pravo pristupa informacijama može biti ograničeno samo na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Član 14.

Postupanje nadležnog javnog organa nakon prijema zahtjeva

(1) Nakon prijema zahtjeva za pristup informaciji nadležni javni organ poduzima sve potrebne radnje da pribavi traženu informaciju i razmatra sve činjenice i okolnosti od značaja za rješavanje zahtjeva.

(2) Kada nadležni javni organ odobri pristup informaciji u cjelosti ili djelomično, rješenje o tome dostavlja podnosiocu zahtjeva. Navedeno rješenje sadrži: 1) obavještenje o mogućnosti osobnog pristupa informaciji u prostorijama nadležnog javnog organa i 2) obavještenje o mogućnosti umnožavanja informacije i o troškovima umnožavanja, uz napomenu da se umnožavanje informacije omogućava nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije neuobičajeno složeno ili dugotrajno, umnožavanje se omogućava podnosiocu zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahtjeva i za nadležni javni organ i/ili 3) priloženu kopiju tražene informacije, kada se ista osigurava besplatno u smislu člana 16. ovog zakona. (3) Ako nadležni javni organ odbije pristup informaciji u cjelosti ili djelimično podnosilac zahtjeva se obavještava

rješenjem koje sadrži: 1) zakonski osnov izuzeća informacije u smislu ovog zakona, uključujući sva materijalna pitanja važna za donošenje rješenja uzimajući u obzir faktor javnog interesa, i 2) pouku o pravu na prigovor, naznaku adresu organa kojem se prigovor podnosi, rok i troškove za podnošenje prigovora.

(4) Nezadovoljna stranka može protiv rješenja iz stava (3) ovog člana podnijeti prigovor rukovodiocu organa u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(5) Rješenje doneseno po prigovoru iz stava (4) ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(6) Rješenja iz st. 2. i 3. ovoga člana dostavljaju se što je prije moguće, a najkasnije 15 dana od dana prijema zahtjeva. Za zahtjeve koji se obrađuju u smislu člana 7. i/ili člana 9. stav 3. ovog zakona rok od 15 dana produžava se u skladu rokovima utvrđenim tim odredbama. Nadležni javni organ, po hitnom postupku, pismeno obavještava podnosioca zahtjeva o produžetku roka, kao i o razlozima tog produženja.

d) Zakon o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine²

Član 1. stav 1.

„Ombudsmen za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promoviranja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je garantirano posebno Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava koja će s tim u vezi nadgledati aktivnosti Institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Brčko Distrikta u skladu sa odredbama ovog Zakona.“

Član 32. stav 1.

„Ombudsmen može dati preporuke organima vlasti u Bosni i Hercegovini...“

Član 32. stav 4.

„Kada, nakon razmatranja predmeta, ombudsmen ustanovi da način na koji je zakon primijenjen vodi nepravičnim rezultatima, on može uputiti nadležnom organu preporuke koje bi dovele do pravičnog rješenja situacije predmetnog pojedinca ...“

III- MIŠLJENJE OMBUDSMENA BOSNE I HERCEGOVINE

Zakonom o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine predviđeno je da ombudsmeni mogu reagovati u slučaju kada osnovano sumnjaju da način na koji su primijenjeni Zakon i međunarodni dokumenti o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda vodi nepravičnim rezultatima.

² „Službeni glasnik BiH“ br. 32/00, 19/02, 35/04, 32/06 i 61/23

Osnovi sumnje na kršenja ljudskih prava, po ocjeni Ombudsmena Bosne i Hercegovine u konkretnom slučaju, odnose se na povredu prava na pristup informacijama, a u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

Žalba je razmatrana u svjetlu člana 10. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, člana 19. Univerzalne deklaracije o pravima čovjeka, člana 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, čl. 4. i 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

Najprije, ombudsmeni žele ukazati na odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (član 4.) koje propisuju da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama, da je obaveza svakog javnog organa da informacije koje su u njegovom posjedu saopšti, te da ovo pravo može biti ograničeno samo na način i pod uslovima utvrđenim Zakona. Takođe, bitno je napomenuti i da su nadležni organi obavezni poduzeti sve potrebne radnje u cilju saopštavanja traženih informacija koje su u posjedu nadležnog organa.

Ističemo da je članom 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano postupanje nadležnih javnih organa nakon prijema zahtjeva za pristup informacijama koji je dužan poduzeti sve potrebne radnje u cilju saopštavanja traženih informacija koje su u posjedu nadležnog organa, da je ZoSPI lex specialis u odnosu na druge zakone, kao i da u slučaju odbijanja i odobravanja pristupa informacijama, podnosiocu žalbe mora biti dostavljeno rješenje, koje treba da sadrži, pored ostalih elemenata i pouku o pravnom lijeku, kako bi žalitelj mogao ostvariti pravo na korištenje pravnih lijekova.

Na osnovu dokumentacije pribavljene tokom provedene istrage, a koja se nalazi u spisu predmeta, Ombudsmeni Bosne i Hercegovine su utvrdili da u konkretnom slučaju Rudnik nije postupio u skladu sa odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, na način da je prekršen član 14. tog Zakona.

U konkretnom slučaju, argumente odgovorne strane da nije u posjedu kontakt informacija podnosioca žalbe, ombudsmeni smatraju neprihvatljivim. Takvo postupanje Rudnika je u potpunoj koliziji sa odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, što podriva povjerenje građana u rad javnih organa i države u cjelini, te degradira samu svrhu donošenja navedenog zakona.

Sa druge strane, Institucija Ombudsmena nema nadležnost da zastupa bilo koju stranu niti da preduzima pravne radnje u ime podnosioca žalbe. Nasuprot tome, koristeći korektivnu ulogu koja joj je zakonom povjerena, Institucija Ombudsmena ukazuje javnim organima na eventualne povrede pozitivnih zakonskih propisa.

Na ovaj način, Rudnik zaobilazi odredbe Zakona koje su propisane za ovakve situacije i ostavlja negativan utisak, naročito imajući u vidu da je o svim zahtjevima bio blagovremeno upoznat tokom postupka istrage.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine, imajući u vidu sve naprijed izneseno, a u svrhu otklanjanja uočenih povreda ljudskih prava zaštićenih Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima koji čine sastavni dio Ustava, na osnovu članom 32. Zakona o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, donose sljedeću:

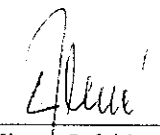
PREPORUKU

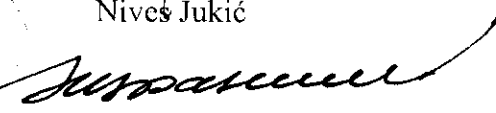
Direktoru Rudnika uglja "Kreka" d.o.o.

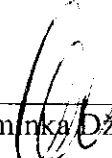
1. Da odmah po prijemu preporuke u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine razmotri zahtjev za pristup informacijama Udruženja građana „NDNM“ iz Tuzle i u smislu člana 14. navedenog Zakona donese rješenje o pristupu informacijama;
2. Da u roku od 20 dana računajući od dana prijema preporuke obavijesti Ombudsmene Bosne i Hercegovine o preduzetim aktivnostima na njenoj realizaciji;

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine:

Nives Jukić

dr Nevenko Vranješ

dr Jasminka Džumhur

Dostavljeno:

1x naslovu
1x podnosiocu žalbe
1x u spis predmeta